

morebiti kdo ugovarjal, češ, saj bode moral mož tudi kaj skrbeti za otroke. Bogati možje mogoče, kako naj pa poskrbi delavec? V velikih delavskih družinah komaj shajajo sedaj, ko živita mož in žena skupno, sedaj jim nič ne ostane, ko prinese mož zaslužek samo „eni“ ženi, in potem bo prinesel denar tisti, s katero bo živel in skrbel za otroke tiste žene s katero bo skupaj, a za zapuščenost mu ne bo nič ostalo, kakor mu sedaj nič ne ostane. Če je kdo, potem je delavska žena upravičena protestirati in sicer odločno protestirati proti razdružljivosti zakonske zveze. Jaz mislim, da se soglašate z menoj, če pravim; Civilnega zakona ne maramo (Burni kliči: Ne maramo ga!), ne priznamo samo en zakon, katerega je ustanovil Bog in katerega uči in ščiti sv. kat. cerkev. Sedaj nastopa mila pomlad in narava se probuja od zimskega spanja. Tudi ženstvo ljubljansko se probuja in vstaja in kliče poslancem in celi javnosti: Postave, katere tako globoko segajo v naše življenje, postave, ki se tičejo tudi nas, teh postav ne bode te delali brez nas! (Burno odobravanje.)

Gospodična Marija Klepec je med glasnim odobravanjem govorila: Spoštovane tovarišice! Krščanski zakon pa je tudi zakrament in hvala Bogu, da je tako! Ker je zakrament, je sveta njegova vez, sveta in nerazrušljiva, kakor je nerazrušljiva resnična, srčna ljubezen. Zakon na obrok bi ne bil zakrament, ne bil bi tudi ne izraz resnične ljubezni, marveč le nesramna hinavščina! Ve žene naj bolj veste, da pridejo lahko v zakon tudi težke ure. To je vedel tudi božji Odrješnik in prav zato, da bi vam olajšal tiste ure, je hotel, da bodi zakon zakrament, ki terja dolžnosti, a daje tudi moči, tiste nepremagljive moči, tiste junaške moči, tistega heroizma, ki ga občuduje svet na krščanski ženi. Krščanski ženi je življenje več kakor golo življenje. Krščanski ženi je zakon in življenje nekaj resnobnega, nekaj svečanega, daritev za blagor rodbine in božja služba. Zato krščanska žena vztraja tudi v težkih urah, vztraja iz ljubezni do rodbine, vztraja iz ljubezni do Boga. Kakor je vojak, ki prelomi domovini dano besedo ter pobegne izpod zastave, izdajavec, ki ga ustrelje, — tako so tisti, ki bi radi prelomili in poteptali prisego svete in večne zakonske ljubezni, izdajavci rodbine, izdajavci otrok, izdajavci — žene!

Postava pa, ki bi dovolila take izdajalstvo, bi bila — postava prešestva! Zato žene in dekleta naj odločneje protestiramo, da bi vlada, spleh predložita kakor tako postavo!

Gospodična Cilka Krekova je med odobravanjem ožigovala početje naših liberalcev in rdečkarjev. Dejala je: Potrebno se mi zdi, da odgovorim vprašanju, čemu se tudi ne neomožne udeležujemo današnjega shoda. Pravzaprav bi lahko rekla liberalcem in socialnim demokratom, naj nam povedo, kaj jih skrbi naš ženski shod, da so ga hoteli celo razbiti? Ko nam to razložijo, jim tudi me povemo, zakaj se brigamo za razproke. Ne pa vendar jim bodi odgovor! Prvič. Ima menda vsaka neomožna pravico omožiti se! (Pritrjevanje). Drugič. Pa moramo v naših rečeh vse skupaj držati. (Odobravanje). Če se v boju proti krščanskemu zakonu vežejo oženjeni in neoženjeni liberalci in socialdemokratje, se v njegovo obrambo moramo družiti vse brez razločka! O našem shodu bode delali slabe dovpite. Povejmo pa jim da bolj smešne in dovpitne stvari ni, nego njihov boj! Gre se za zakon med katoličani! Kaj pod milim Bogom briga ta juda, kaj je mar liberalcem katoliški zakon? Naj ostanejo pri svojem budizmu, ali pa naj se zapišeje med Turke, me jim tega ne branimo. Nas katoličanke, ki branimo katoliški zakon, naj pa puste pri miru. Ostanimo lepe vsak pri svojem! Če jim je pa v dverana „Uniona“ všeč, naj pa lepe najamejo dvorano, pa naj pridejo in zberujejo v tej dvorani, kolikor jim drže. Za nami pa naj nikar ne hodijo, sicer dobe košarico, kakor danes. (Veselo in hrupno odobravanje.)

Deželni poslanec dr. Schweitzer.

Nato je dobil besedo deželni poslanec dr. Schweitzer. Govoril je nekake takole: „Castiti zbor! Vsi veste, da smo se zbrali tu, da protestiramo proti temu, da bi se krščanski zakon potegnil v nizko blato. Žalibog smo nekoliko pozni. Mi katoličani imamo sploh take navado, da vedno nekoliko zamudimo, a nazadnje vendar še prav pridemo. Tako je tudi tu. Drugod so že protestirali proti tej nakani, a če smo nekoliko pozni, nas je zato tem več. Nato prebere govornik resolucijo, ki jo naj zbor na koncu govora sprejme. Resolucija se glasi:

„Dne 11. marca 1906 v dvorani hotela „Union“ v Ljubljani zborujoče krščansko misleče ljubljansko ženstvo odločno protestuje proti temu, da bi se katoličani kakor sikolobodi, posredno ali neposredno, silili, odrekati zakonski zvezi zakramentalni značaj, ter jo smatrati kot navadno pogodbo. Shod pričakuje in zahteva od previdnosti

državnikov, da se v Avstriji ne bode potom postavte kršilo načelo, da je katoliški zakon zakrament in nerazrušljiv.“

Nato nadaljuje govornik: Znan pisatelj Klemens Brentano pravi neke v svojih delih, da je hudič z enim napačnim nazorom veliko bolj zado voljen, kot s hudodelstvi celega stoletja. To je v zgodovini res globoko utemeljeno. Opozarjam le na idejo napačne svobode, opozarjam na tisečere žrtve, ki jih je zahtevala napačna gospodarska svoboda. Tudi sedaj pretresa Avstrijo napačna ideja, da zakon ni zakrament, ampak le navadna pogodba. Nekateri tišče z vsilo to idejo v ospredje. A vede, da je v avstrijskem ljudstvu globoko vkoreninjeno prepričanje da je zakon zakrament. Profesor Mittels iz Lipskega je v „Neue Freie Presse“, listu, ki vodi celo to gibanje, sam drastično dejal: „Mi dobro vemo, da tukaj ljudstva črevelj ne žuli“. To se sliši, kakor bi bili gospodje operaterji kurjih očes. (Smeh.) Katoliško avstrijsko ljudstvo res ne čuti te potrebe. A oni menijo, da bodo to potrebo umetno zanesli med ljudstvo. Avstrijsko ljudstvo pa ne bode nikdar čutilo te potrebe, ker bo ostalo zvesto svoji kat. cerkvi. (Burno prittrjevanje.) Tu se ne gre za idejo. Ideje same na sebi niso nevarne, dokler le učenjaki razpravljajo o njih, a nevarne so posledice napačnih idej, ki jih hočejo izvajati, v tem slučaju torej, da bi se katoliški zakon smel razdružiti. Avstrijske postave doslej priznavajo v principu, da je katoliški zakon nerazdružljiv. To pa jim ni všeč. Pravijo, naj bi se zakon ne sklepal več pred duhovnikom, ampak pred županom. Tu mi prihaja na misel prizor iz Jurčičevih „Rokovnjačev“. Rokovnjač in rokovnjačka, ki sta se hotela vzeti, sta prišla pod veliki hrast pred rokovnjaškega glavarja, ki ju je poročil z besedami: In nomine patre, vzemi jo na kvatru, če boljše dobiš, pa to zapustiš! (Smeh.) Ta sicer nekoliko drastičen zgled popolnoma dobro označuje težnje teh gospodov. Svojo zahtevo utemeljujejo sledeče: Pravijo, da je moderna država — pri njih je vse moderno — paritetična, v nji je prostora za vsa veroizpovedanja, ki morajo biti vsa enakovredna. Zato se mora določiti zakon, ki bo za vsa veroizpovedanja enak. A protestanti in judje in druga veroizpovedanja imajo določeno, da se zakon sme razdružiti; le katol. cerkev tega ne pusti.

Kaka enakost pa bi bila to, da bi se drugim veroizpovedanjem ustreglo, katoliškemu pa usilila razdružljivost zakona? Potem pravijo, da moderna država vreja pravne posledice zakona neodvisna od cerkve, in iz tega sklepajo, zato ima država pravico, urejati po svoje tudi sklepanje zakonske zveze. — Nato pa je prav dobro odgovoril vseučiliški profesor dr. Adler iz Černovic, ki ni našega mišljenja, ko je dejal: „Kako bi bilo pa potem, če bi država vjevala tudi izstop in vstop v duhovni stan neodvisno od cerkve? Potem bi moral konsekvantno župan tudi mašnike posvečevati“. (Smeh.) Ti razlogi so torej jalovi. Sedaj pa gospodje kar naenkrat postanejo pismouki, ki trde, da v sv. pismu stoji zapisano, da je zakon razdružljiv. Stvar pa je taka: Pri judih sta bili dve šoli v tem oziru. Ena je trdila, da je zakon razdružljiv, če žena prešestuje, druga pa, da je razdružljiv tudi iz drugih ozirov. Farizeji so zato hoteli vjeti Kristusa in se prašali, kedaj je zakon razdružljiv. S tem so hoteli, da bi si nakopal srd Heroda, ki je zapustil svojo ženo in si vzel drugo ločeno, v vsakem slučaju pa se zameril eni šoli. On pa jim je odgovoril tako, da je ločitev od skupnega življenja, ne razdružitev zakona, dovoljena v slučaju prešestva, a da oni, ki se s tako ločeno ženo poročijo, prešestuje. To izhaja iz natančnih poročil evangelistov Matevža, Marke in Luka.

Zato s takimi pismouki ne morem govoriti, ker zavijajo. Na tak način se da iz svetega pisma tudi dokazati da ni Boga, ker stoji v svetem pismu: Krivični pravi v svojem srcu, da ni Boga. Ker s takimi dokazi nič ne opravijo, pa pravijo, da je cerkev sama dovolila ločitev zakona, češ, ker je razdružila prvi zakon francoskega cesarja Napoleona I. in mu dovolila drugi zakon. Stvar pa je drugačna. Napoleon, velik duh, ali v verskih rečeh precej slabo podkovan, je bil že kot častnik oženjen z vdovo generala Beauharnais, s katero pa ni imel otrok. Hotel pa je na vsak način imel prestolonaslednika. Francoski senat je decembra leta 1809 pod Napoleonovim pritiskom izrekel, da ta zakon ni veljaven. Napoleon je želel, da bi še cerkev to izjavila. Papež je bil takrat ujet v Savoni in Napoleon se je obrnil kar na oficijalno pariške škofije, kjer so sedeli prelatje, napojeni vsi z galikanskim duhom. Namestu da bi to predložili papežu, kakor v takem slučaju pravilno, so kar sami sklenili, da je bil prvi Napoleonov zakon neveljaven, ne da bil papež kaj o tem vedel. Cerkev ni nikdar dovolila kaj takega. Ko je angleški kralj Henrik VIII. zahteval, naj cerkev razveljavi njegov zakon, sicer odpade s celo svojo državo od katoličanstva, je cerkev rajši izgubila toliko vernikov, kakor pa kršila načelo ne-

razdružljivosti zakona. Poglejmo številke, koliko ločitev je že dandanes. V Švici pride na 24 porok ena ločitev, na Nemškem na 62, v Avstriji na šele 244 porok ena v Ampriki je 100.000 otrok iz mešanih zakonov in 60.000 ločenih žen. Za ženo je ločitev najbolj sramotna. Izgovarjajo se, da bodo oni, ki bodo pustili ženo, morali ženi toliko časa plačevati, dokler se žena ne bo zopet omožila. Vbog mož bi se toraj ne mogel, ako je ločen, zopet oženiti drugič, to bi bilo torej le za bogatine. Žena pusti v zakonu svojo najboljšo moč, najlepša leta, potem pa pri razdružbi bi bila pahnjena v bedo. Druge, ki se niso omožile, so si poprej preskrbele za obstanek, so uradnice i. t. d. Omožene tega ne morejo. Kaj pa otroci, kaj pa njihova vzgoja? Zato je v prvi vrsti krščanska žena dolžna protestirati proti tej izpremembi. Doslej to stvar zahtevajo le nekateri, če pa se ne bi dvignili protesti, lahko stvar postane zakon. Vera se ni nikdar vmešavala v politiko, pač pa politika v vero, kar tudi v tem slučaju vidimo. Mi zato delamo politiko, ker je treba, da branimo pravice kat. cerkve in njene nauke. Kulturni zgodovinar protestant Riehl pripoveduje v svoji zgodovini rodbine, ko govori o gibanju l. 1848, kako so prišle francoske dame se zahvalit Cremieuxu, ki je hotel uveljaviti postavo o razdružljivosti zakona. In na to pravi Riehl, da mu je to postopanje neumevno od moderne ženske, ker je v korist ženstvu le to, ako se ločitev kar se da omeji. Ali naj nas osramoti drugoverec! (Splošni kliči: Ne!) Boj, ki se bije sedaj, ni političen, ampak kultur. boj.

Ako se vpelje splošno razdruževanje zakona pade žena nazaj na stališče suženjstva iz kojega jo je rešilo krščanstvo. Eaoženstvo pravijo tudi tisti, ki hočejo razdružbo, je edino kulturnega človeka dostojen način zakona. Ako se razdružba in potem nov zakon dovoli, pa dobimo mnogoženstvo, samo da ne bo obenem imel mož več žen, ali vendar v kratkem času lahko zaporedoma. Padli bi na stališče mnogoženstva paganov in Turkov. (Pritrjevanje.)

Na zahteve po razdružbi zakona bodi torej naš edini odgovor: Ne! In nikdar ne! (Burno odobravanje.) Nato je bila z velikim navdušenjem sprejeta resolucija.

Državni poslanec dr. Susteršič.

Nato prične govoriti burno pozdravljen dr. Ivan Susteršič. Srce vesoljnega sveta pretresajo dogodki v kat. Franciji, zaprli so samostane, izgnali redovnike, sedaj pa udirajo s pomočjo žandarjev, policajev, vojakov in raznih obrtnikov v kat. cerkve, jih onečaščajo, delajo silo, kri je tekla in tudi žrtev življenja se je že dogodila. Vsak kdor le pošteno čuti, kdor še ni popolnoma podivjan, in še ni ves pod vplivom židovskega časopisja, se mora zgražati. Začelo pa se je tako, kakor pri nas. Najprvo sta bili dve besedi: Svobodni zakon in svobodna šola. Za svobodo smo vneti vsi. Ali je kdo tu, ki bi šel rad v suženjstvo? (Ne, ne!)

Svobodo ljubimo vsi (Vsi!) A ta svoboda je bila goljufija, sleparstvo, nasilstvo. Iz tega pa ne more nastati nič dobrega. Do teh razmer je torej prišlo na Francoskem in ti so zadnji udarci sovražnika, ki jih zadaja kršč. ljudstvu. Dosti močne se že čutijo, ker udero v sredo svetišč, česar so se doslej bali storiti. Ali hočemo tega tudi v Avstriji? (Ne!) Če pa tega nočemo, se moramo v pravem času zoperstaviti. Presojati nam je to po prepričanju ogromne večine ljudstva v Avstriji, ki je katoliško. Vsak zakon je že sedaj svoboden. Vsak mož se lahko oženi z ženo, ki jo ljubi, seveda če ga ona mara. Če ga ne mara, potem seveda nič ni. (Smeh.) Ravno tako se lahko vsaka žena poroči z možem, seveda tudi le, če jo ta mara. (Smeh.) Če pa je mož ženo vzel, je to storil v zavesti, da se je vezal do smrti. (Bravo!) In ker ve krščanski ženin, ko vzame krščansko nevesto, da se veže z njo za celo življenje, nič ne nasprotuje svobodi, da ostaneta za vedno skupaj. To zahteva poštenje, drugače je bilo laž, ko ji je obljubil, da ji bo vedno ostal zvest. Če stopita ženin in nevesta pred oltar, sta oba dobro poučena o zakonu. Takrat, ko stavi duhovnik nanj zadnje vprašanje, ga nihče ne sili, da reče: da; če mu to ni všeč, naj reče: ne, vzame klebuk in gre. (Smeh.) Če pa pravi: da, se je vezal za celo življenje. To izvira iz zakramentalnega značaja zakona, ki je zakrament, kakor je zakrament sv. krst, mašnikovo posvečevanje, sv. birma itd. To je tudi edino pametno in najboljše za človeško družbo. Vsi vemo, da je naša vera prava, da druga prava biti ne more. Če kdo drugače pravi, je naš sovražnik. Danes, ko se zahteva splošna volivna pravica, danes ko ni nobenega razločka več med gospodom in njegovim lakajem, moramo tudi zahtevati, da mora volja kršč. ljudstva v tej državi veljati tudi glede zakona.

Ni je sile na svetu, ki bi nam mogla usiliti razdružljivost kršč. zakona. Nasprotniki so zato nasprotni nerazdružljivosti zakona, ker so nasprotni vsemu, kar je krščansko. S tem hočejo krščanstvo zadeti v živo, hočejo ga razbiti s tem, da razbijajo

krščansko rodbino. V rodbini je moč krščanstva, vsaka rodbina je trdnjava za naše versko prepričanje in je več vredna, ko vsa okrajna glavarstva in vse sodnije. Pred par leti o tem še nihče ni nič govoril. Naenkrat so začeli na Dunaju zasledovati ločene kat. poročence in jih res nekaj nabrali. Ločitev tudi po kat. načelu ni nedopustna, le da, kdor se je ločil, ne sme vzeti druge žene, dokler živi prva in narobe. Takih ločenih so torej na Dunaju nabrali več. Mi vsi jih pomilujemo, ker ni nič bolj žalostnega, kakor če se mož loči od žene. Zbornali so shod „katoliške ločeni“, kakor se sami imenujejo. Na tem shodu se ropotali, naj jim bo dovoljeno, da se smejo drugič ženiti. Pravijo, naj bi se vesti vsakega prepustilo, če si vzame drugo ženo; tisti, ki je dober katolik — tako trde — bi tega itak ne storil in cerkev bi ne blagoslovila takega zakona. Nasprotniki se vedno izpočetka delajo silno nedolžne, a potem vržejo raz sebe krinko, evčje obleko in — volk se pokaže. Tako so nasprotniki delali drugod, tako delajo tudi pri nas. A to je silno nevarno, ker bo peljalo naprej.

Kdor reče A, reče tudi B. Mislite si zakonske dvojice, ki bi živela skupaj 20 let. Vzela sta se mlada. On je bil star 24 let, ona pa 20. Po 20 letih bi bil on star 44, ona pa 40 let. Vmes bi prišle razne neprilike, ona bi zbolela, bolezen bi morda pokvarila njen obraz, da bi ne bil več tako lep ko prej, recimo, da je mož tudi nekoliko bolj lahkomišljen. Videl bi kako žensko, ki je nekoliko lepša, ko njegova, ki je poleg tega še merda vsled boleznih malo nervozna, ali kakor možki pravijo, sitna. Ako je mož prepričan, da je njegova dolžnost, da ostane zvest, ji bo tudi ostal zvest. Ako pa ni trdno versko prepričan, bo začel omahovati, posebno, ako bo v njegovi domšljiji igrala veliko vlogo podoba kakega zalega dekleta, začel bi se prepri, nemir in ločitev bi sledila kmalu.

Žena bi bila reva, ko je vendar v zakonu žrtvovala vsa, tudi svoje zdravje, on pa bi živel z drugo. (Klič: Kaj pa otroci!) Tu govorim le o zakonu, ki bi bil brez otrok. Kaj pa, če so otroci? Jaz naravnost pravim: Otroci imajo sveto pravico do svojih staršev, oni imajo pravico zahtevati, da so si starši zvesti. To je sveta pravica otrok, nihče nima pravice tu poseči vmes. Tu je taka zveza kakor pa med Bogom in ljudmi. Če bi se izjema dovolila le v enem slučaju, bi o nerazdružljivosti kršč. zakona ne mogli več govoriti. Danes drži zakonska skupaj to, da vesta, da morata ostati skupaj. Če pa se to odpravi, bo to nevarnost za lahkomišljene. Slabih značajev je veliko a trdnih malo; saj je še celo sv. Peter zatajil Gospoda. Če bi hotel jaz sedaj skozi zid z glavo, bi ne mogel, razbila bi se mi glava, čeprav je trda, a skozi bi le nemogel. In tak zid je nerazdružnost zakona. Če prime človeka strast, pa vidi nepremagljive oviro, se vendar premaga. Ko bi pa ne bilo več tega zida, bi bilo drugače in kmalu bi imeli na tisoče zapuščenih žen in otrok. Tu ni nobenega kompromisa, ali smo za zakramentalni značaj zakona, ali pa ne. Če imamo to prepričanje, da je zakon nerazdružljiv, bomo zastavili vse sile, če treba tudi življenje, da prepričimo to preosno. (Burno prittrjevanje.) Nato povdajra govornik, kako je Avstrija bila rešena le v znamenju krščanstva. Dunaj je bil l. 1683 rešen v znamenju sv. križa in če Avstrija ostane krščanska, je to v rokah krščanskega ljudstva in tudi kršč. ženstva. Danes mora vsaka ženska biti bojevalka za katoliške pravice, danes morate postati goreče agitatorke, zakaj za vas se gre v prvi vrsti, bolj ko za nas moške, gre se pa za vašo čast. „Sl. Narod“ vas je sinoči že naprej ozmerjal s tercijalkami. (Smeh.) To ni nič razžaljivega. (Nič!) Tudi jaz se vam danes slovesno predstavim za tercijala, pa me ni nič sram. (Burno odobravanje.) Zato vam kličem: Tercijali in tercijalke skupaj in pokažimo, kaj smo! Nato ožigosa govornik poslanca Ferjančiča, ki se je izrazil, da mu je razdružnost zakona simpatična. Jaz sicer ne vem, kake žene imajo Ferjančičevi volivci v gorenjskih mestih, vendar sem prepričan, da žene ne bodo zadovoljne s takim poslancem in da bodo možje skrbno prikrivali te zasluge Ferjančičeve; drugače namreč Ferjančič za svoje volivce sploh ne stori. Kaj neki hoče Ferjančič? Saj je vendar že drugič oženjen. Nato omenja govornik, kako korektnega se je kazal Ferjančič, ko je bil poslanec nerazdružljivih občin. Ker ni bil za nič, so ga kmetje vrgli. To kar je rekel Ferjančič, je mnenje cele stranke, ki je med nami. Kaj vtikaje ti ljudje svoj nos v vero, ko jih to čisto nič ne briga. Puste naj vero v miru, pa ne bo nič izmed nas nosil vere v politiko. Ako pa nosijo vero na politično torišče, jim sledimo tja tudi mi in se bomo tam udarili! Tu imate žene veliko vlogo, ko bodo volivce v državni zbor. Tu se bo odločilo, če bo zakon krščanski ali pa ne. Nato je na kratko razpravljaj govornik vsled poznega časa o svobodni šoli, ožigosal pred vsem počenjanje onih učiteljev, ki hočejo določevati, da naj bil pouk brez-

verski. Sela je del vzgoje, vzgoja pa je stvar starišev za katero so odgovorni pred Bogom. Tudi o tem se bo odločevalo pri prihodnjih volitvah. Ceravno nisem prijatelj temu, da bi se ženske vtikale v politiko, tukaj je to neobhodno potrebno. Če niso hoteli žensk v politiko, naj bi jih bili pustili na miru. (Pritrjevanje.)

Ker pa nečemo spoštovati pravic žensk, zato vam kliče: „Kvišku! V boj za vaše pravice!“ Te besede so izzvale silen vihar navdušenja in dvorana se je tresla viharnega odebavanja. Nato je gospodična Erženova izpregovorila sledeče:

Današnji shod se je obnesel. Navdušenje pa mora ostati. Kadarkoli buti še na dan kakšne vprašanje, ki se nas tiče, moramo zopet na dan. Za to je pa treba nekega vodstva. Danes smo izvolile predsedstvo, ki je izvrstno izdelalo svojo nalogo. To predsedstvo naj osnuje izmed nas nekaj odbor za upnico, ki se bo po njih lahko izpeljalo vse.

Zato predlagam: Ljudski shod naj sklene: Predsedstvu se naroča, da sestavi in uredi obširen zaupni ženski odbor. — Predlog je bil soglasno sprejet. Med navdušenimi živijo ključice je predsednica gospa Manfreda zaključila impozantni shod v vzklikom: „Krepko stojmo za nerazdružljivost zakona!“

Občinske volitve v Trstu

so se danes začele. Tri stranke se boré. Proti stari »narodno-liberalni« iredentovski stranki, ki jo vodi žid dr. Venezian in ki je doslej neomejeno gospodovala na tak način, da je morala vlada vzeti magistratu celo posle prenešenega delokroga, nastopajo združene vse druge stranke pod imenom »Tržaška ljudska stranka«. Le socialni demokratje nastopajo posebej. Liberalci delajo z vsem pritiskom in hočejo zlasti podkupiti uradništvo, da bi jim pomagalo. V ta namen so zložili velikanske vsote. Samo iz Milana jim je poslalo društvo »Dante Alighieri« 200.000 K volilne podpore. Državni uradniki so sklenili, da glasujejo proti liberalcem. Ker ima doslej od 200.000 prebivalcev volilno pravico le 6.000, zahteva »Tržaška ljudska stranka« splošno in enako volilno pravico, ki bi iredentovsko kamoro vrgla ob tla in omogočila delovanje za čisto gospodarske interese tržaške.

Nadvojvoda Fran Ferdinand

odpotuje v inozemstvo. »N. Wiener Tagblatt« poroča, da odpotuje nadvojvoda Fran Ferdinand s svojo soprogo kneginjo Sofijo Hohenberg za dlje časa v inozemstvo; najprej da se podasta na Francosko ter da se vstavi nekoliko časa tudi v Parizu.

Staročeški strankarski shod.

Včeraj je zborovalo kakih 200 zaupnikov staročeške stranke. Predsedoval je član gosposke zbornice dr. Matuš. Nekdanji praški župan Šolc je poročal o izpremenjenem strankinem načrtu, ki sta ga izdelala dr. Matuš (politični del), in dr. Bráf (gospodarski del). Shod je sprejel predlagani načrt in sklenil, da ne soglašajo z Gautschevo volilno reformo.

Zaprti vojaški novinci.

V Slavkovo je došlo na novačenje več mladeničev v izprevodu, pred katerim so nosili črno zastavo z belim napisom: »Ljubimo domovino in svobodo«. Orožništvo je zaplenilo zastavo in prijelo 13 mladeničev zaradi razžaljenja armade.

Politikujoči ogrski dijaki.

V soboto popoludne so bile na budimpeštanskem vseučilišču dijaške demonstracije, ker so hoteli dijaki prepričati, da se predstavi vseučiliški senat novemu ogrskemu naučnemu ministru, a rektor in hotel zaslusiti odposlanštva vseučilišnikov. Dijaki so sklenili, da prirede 15. t. m. velike demonstracije. Na deželo odpotuje več dijakov, da pregovoré prebivalstvo na upor. Tudi v Zagreb odpotuje mažarsko dijaško odposlanštvo, da doseže pobratimstvo med hrvaško in mažarsko vseučiliško mladino.

Volilna preosnova.

Zbornica bo razpravljala o volilni reformi ves ta teden. Jutri namerava odgovarjati Gautsch nasprotnikom volilne preosnove. Na shodu dunajskih svobodomiselnec je izjavil poslanec Licht, da je prepričan pristaša splošne volilne pravice, dasi ni zadovoljen s porazdelitvijo volilnih okrajev. Nemške poslance je pozivljaj, naj se zedinijo za Gautschev načrt, ker bi bila vsaka poznejša volilna reforma za Nemce še slabša, kakor sedanja.

Kriza na Srbskem.

Ker so se razbila vsa pogajanja o sestavi nove srbske vlade, so nasvetovali kralju, naj razpusti skupščino in razpiše nove volitve. Kralj hoče še počakati, kaj bo nasvetoval Vujič. Ogrski carinski bo nasvetoval Vujič. Ogrski carinski

uradi so dobili ukaz, da morajo določiti za srbsko blago carino po splošnih postavkah carinskega tarifa. Klub radikalne stranke je odklonil sestavo koalicijske vlade z mladimi radikali in zahteva, naj se spojita obe stranki.

Boj na filipinskih otokih.

Domačini na filipinskih otokih so se uprli proti Američanom. Boj je trajal dva dni. Domačini so imeli 600, Američani pa 18 mrtvih.

Maroška konferenca.

Nemški poslanec je izjavil, da se pridruži predlogu Avstro-Ogrske, glede ureditve policijskega vprašanja v Maroku. Francoski načrt najbrže izpopolnijo z avstrijskimi predlogi. Glede maroške banke so načeloma odobrili predlog Nemčije, da se poveri nadzorstvo banke Nemčiji, Angleški, Francoski in Španski. Včerajšnja seja je bila končana z najboljšimi pui na vspešne konference. Splošno sodijo, da se je doseglo sporazumljenje po posredovanju Avstrije.

Rnjževnost in umetnost.

* **Koncert gojencev glasbene šole.** »Glasbena Matica« je včeraj v posebnem koncertu predstavila nekaj svojih gojencev, da pokaže, do kakšne visoke stopnje muzikalne izobrazbe se je moč povzpeti na tem hvalevrednem, domačem zavodu.

Proizvajalci obsežnega programa so nam sicer že povečem znani iz enakih prireditelj prejšnjih let; a spored je bil to pot tako vabljive umetnostne in mikavne vsebine, da je vzbujal v obilni meri pozornost in zanimanje.

Vrstile so se točke za klavir, gosli, čelo in solopetje. Pred vsem povdarjamo, da so nastopi kazali očividno in presenetljivo napredek od lanskega leta. Ne moremo omeniti nobene točke, ki bi bilo v njej kaj nedostanega.

Občinstvo, ki je veliko dvorano »Narodnega doma« docela napolnilo, je z navdušenostjo in večkrat obnovljeno pohvalo odobravalo dovršeno proizvajanje nadarjenih, mladih koncertistov.

Požrtvovalnemu učiteljskemu »sobju« »Glasbene Matic« je le v čast in zadostilo, da more s tako odličnimi uspehi pri svojih gojencih stopiti v javnost.

Odkrito priznanje zasluži gđc. Erna Povšeta, ki je pela več pesmi s pravim čutom in s priznane pevsko okretnostjo ter je zmešla največje glasbene finese in težkoče z neko prikupljivo lahkoto, dasi se ji pozna rahlo zdravje. Posebno lepo je popevala v laškem izvirku J. Verdijevo »Arija Violete« iz opere »Traviata«.

Izredno nadarjenost in zmožnost je pokazal mladi g. Štritof, ki je sviral na gosli in na klavir. »Ch. de Beriotov« Koncert za gosli št. 9, ki zahteva mojstrsko roko, je igral s tako dovršenostjo, da se je še po koncertu čula splošna pohvala.

Opravičeno priznanje zaslužijo tudi gg. M. Dežela, A. Trost in R. Bajde. Vsi so dosegli lepe uspehe.

Naj »Matica« vzgoji čimdalje številnejši roj virtuoznih, nadobudnih in pridnih čebelic!

* **K razumevanju dnevnega vprašanja** (t. j. vladni predlog o volilni reformi) pomore posebno »razpredelba volilnih okrajev«. To je oskrbel zelo točno z natančnim zemljevidom založnik G. Freytag & Berndt na Dunaju VII/L. Schottenfeldgasse 62. Zemljevid se zove: »Razpredelba volilnih okrajev po 23 febru- arja 1906 predloženi vladni volilni reformi, — kart v barvotisku, ki podajajo instruktivno sliko bodoče osnove in podlage državnega zbora. Zemljevid se dobi v »Katoliški bukvarni« v Ljubljani, po pošti 55 vinarjev. Karto naj bi si omislila tudi društva za poljubno razlago volilne reforme.

Štajerske novice.

Š **Ustrelil se je** častniški sluga Avgust Slansek, služeč pri 87. pešpolku v Celju. Težko ranjenega so prenesli v civilno bolnišnico v Celju, kjer je zdravniku v rokah ob preiskavanju rane umrl. Vzrok samoumora je strah pred kaznijo.

Š **Iz Soštanja.** Govedič je z Nemci slavil zmageslavje nad podleglimi svojimi slovenskimi farani. Značilno je to, da sta glavna voditelja šoštanskih nemškutarjev slovenska uskoka: bivši slovenski župnik Govedič in bivši »Sokol« Ivan (sedaj seveda Hans) Woschnagg. Župnik Govedič, prijatelj »Narodovih« urednikov, je bil toliko predrzen, da je med Nemci trdil, da je Slovenec. Nemci so mu seveda za to priznanje vpili huronski »heil«. Če bi bili Slovenci res taki, kakršni je Govedič, potem bi bila za vsakogar sramota biti Slovenec. Govediču pač grozno imponira hvala »Vahtarce« in ga bogato odškoduje za izraz pomilovalnega zaničevanja, ki ga je doživel lani Govedič za svoje delovanje.

Š **Zanimivo sliko** so lahko gledali dne 8. t. mes. blaženi šoštanski nem-

šurji, ko so slavili svojo zmago. Liberalni župnik Govedič in celjski Oechs sta se bratski objemala. V tej poziciji naj se dasta fotografirat, nad njima pa naj plava celjski protestantovski pastor. Take slike naj bi se razpečavale v prid ponesrečeni celjski nemški hiši. Marsikak Slovenec bi si sliko Govedič Oechsovega objema rad za drag denar privoščil.

Š **Dobrnski nemčurji** hočejo imeti pust v posiu. Ker je bil Auer tako sramotno odstavljen iz dobrnskih toplic, začeli so pobirati nemčurji podpise, da bi Auer ostal še nadalje na Dobrni. Tiste podpise poznamo in tudi vemo, da je Auer sam vzdihnil nemčurjem to misel. Poskrbelo se bo za to, da bo Auer istetako sam izgubil veselje, ostati še na Dobrni. Cuditi se le moramo otrodi pameti dobrnske nemškutarije, katera misli, da se bo deželni odbor štajerski zavoljo Auerja osmešil pred vsem svetom! Ne boš ga, Tone!

Dnevne novice.

Javni shod v Senožečah.

Včerajšnji javni shod v Senožečah je bil tako obilno obiskan, da je bila grajščinska dvorana popolnoma natlačena. Najboljši možje iz Senožeč in okolice so prihiteli na ta shod. Gozorila sta dr. Lampe in dež. poslanec dr. Krek, ki je razvijal program delavnosti Slovenske Ljudske Stranke za bodočnost. Soglasno in z odobravanjem sta bili sprejeti na predlog gosp. Kleindienstsa resolucije za splošno in enako volilno pravico v državni in deželni zber in za krščanski značaj zakonske zveze proti reformnemu načrtu liberalnih strank.

Posojilnica se je ustanovila včeraj v St. Lambertu nad Zagorjem. Predaval je revizor g. Dodič.

Izobraževalno društvo v Dobu je priredilo včeraj predavanje o organizaciji. Udeležba moč in mladeničev je bila jako številna. Govoril je gosp. Smolnikar.

Delavska organizacija. Slovensko katoliško delavske društvo v Ljubljani je imelo včeraj dobro obiskan političen shod. — V soboto je bil ustanovni shod »Podporega društva za delavstvo ljubljanske tovarne za lep«.

Zemljevid volilnih okrajev po Gautschevem načrtu priobčujemo danes. Pripominjamo, da se je vrnila risarju v Istri napaka v imenu: Mesto »Kastav« naj se popravi »Podgrad«. Mesto »Kot« na Kerškem se glasi pravilno »Vogliče«.

— **Ogenj in smrt v ognju.** V nedeljo ob 5. uri popoldne je zaznelo klenkanje zvonov pri Dev. Mariji v Polju ogenj. Gorelo je na Studencu, in sicer je popolnoma pogorela ena hiša, vulgo Kovterčeva, skoraj popolnoma hiša Kresonova in del gospodarskega poslopja Košakovega. Pogorela je krma in žito. Kar je pa najhujše, našli sta v ognju smrt dve osebi — namreč mesar Franc Paternoster, sin Kresonov, in pa Antonijo Kocjančič. Kovterc omožena Kačar v Smartnem. O prvem se govori, da je on zažgal, ker je pretil, da se mora oni dan še nekaj zgoditi. Franc Paternoster je baje zažgal iz sovraštva, ker je domačijo izročila mati mlajšemu sinu Tonetu in že opoldne pri kosilu grozil materi, da jo ubije. Druga, Antonija Kocjančič, pa je prišla na obisk na svoj dom pogajat se radi dot; pomagala pa je, ko je začelo goreti, bratu reševati vredo žita, in pri tem našla grozno smrt. Poleg tega bi bil kmalu izgubil življenje tudi gospodar Jakob Kocjančič; močno opečenemu je dal prvo zdravniško pomoč bližnjiški zdravnik dr. Divjak, potem pa so ga odpeljali v bolnišnico, kjer bo skoro gotovo umrl. — Hvala Bogu, da ni bilo hudega vetra, ker bi se sicer ogenj še bolj razširil. Na pogorišče so pohitele ter požrtvovalno delale požarne brambe: iz Bizavika, Vevč, Most in iz Ljubljane pod vodstvom načelnika gosp. Štriclja, kakor tudi orožniki iz Most in Vevč, ki so vztrajno pomagali pri gašenju; tudi nekaj vojakov smo videli pri delu. Hvala vsem, ki so pripomogli, da se je požar omejil! Le ene bi pripomnili: Priprave za gašenje za prvo silo bi naj imela vsaka večja vas, vsaj kako resno brizgalno, lestve in razdiralne kljuke; žalibog, da se ljudje zato premalo menijo. — Zgorelo je tudi nekaj denarja v vsoti 1600 K. Skeda je velika, pogorelci so bili zavarovani. Grozen je bil pogled, ko so s pogorišča odnesli dve krsti požigalčevu in ponesrečene žene. Govori se, da se je požigalec po svojem dejanju ustrelil ali obesil, ko je videl, da ne uide poginu. Dobili so izpod razvalin samo njegov trup in nekaj zlata in srebra. Pri sebi je imel 1200 K.

— **Pogumen Kranjec.** V New Yorku je iz nekega gorečega hotela rešil

hotelski uslužbenec Henrik Humer iz Hotiča pri Litiiji tri otroke.

— **Imenovana** je za suplentko na šoli v Cerkljah gđc. Marija Fischer.

— **Novo društvo zdravnikov.** Na Kranjskem se je osnovalo društvo »Prosta organizacija okrožnih zdravnikov na Kranjskem«. Vlada je pravila potrdila.

— **Smrtna kosa.** V goriški ženski bolnišnici je umrla gospa Ivana Dolenc, soproga gosp. Avgusta Dolenca, trgovca v Ajdovščini. — Nagloma je umrl v Mirnu g. Alojzij Mozetič, posestnik in gostilničar. — V Lokavcu je umrl posestnik in zidarSKI podvzetnik Franc Blažko.

— **Lahi v Soški dolini.** Neki večji mlin v Soški dolini je prešel v last nekega tržaškega Laha, seveda za dobro kupnino. Če se bo tako delalo, se bo kmalu poznal laški upliv v Soški dolini.

— **Goreč brzovlak.** V petek ponoči se zažgale iskre lokomotive brzovlaka Dunaj Pontabelj v Selzthalu neki voz III. razreda. Potniki so se grozno prestrašili. Pri Admontu se ustavil vlak in posrečilo se je kmalu zadušiti ogenj. Vlak je imel le četrtino zamudo.

— **Abstinentno gibanje.** Na Breznici v ondnotnem izobraževalnem društvu je predaval včeraj g. Podlesnik o abstinenci. Precej mnogoštevilno zbranim možem in mladeničem je razložil gospod predavatelj pomen abstinence in namen društva »Abstinent« Kazal je na grozovite posledice pijančevanja in narisal veselo sliko abstinenta delavca, kmeta, gospodarja in družinskega očeta. Poslušalci so z zanimanjem sledili predavateljevim besedam.

— **Umrl** je danes zjutraj ob 6 uri v Rodinah pri Breznici veleč. gospod Anton Cop, časno vpokojeni duhovnik. Pogreb bo v srečo, dne 14. marca, ob pol deseti uri depoldne v Rodinah pri Breznici.

— **Poizkušen samoumor.** 18-letna Karmela Pizzucchini v Gorici je skočila z drugega nadstropja kakih šest metrov globoko na dvorišče. Dekle je močno poškodovano, zlasti na glavi.

— **Odlikovanje.** Iz Boh. Bistrice se nam piše: Občinski odbor na Boh. Bistrici je v seji 8. t. m. soglasno imenoval častnim občanom občine Boh. Bistrica g. Otona pl. Detela, c. kr. okrajnega glavarja v Radovljici v zahvalo in priznanje obilnih zaslug, ki se jih je pridobil z očetovske skrbjo in z edločnim nastopom v korist občanom ob času grajenja železnice, z modrimi nasveti odboru pri občinskih sejah, zlasti pa s požrtvovalnim trudom za zboljšanje naših planin ter spleh planšarstva v poletnem času prehodil je planine, za Liscom, za Osrešči, za Poljanami itd. ter si bilježil razne potrebne naprave v svrhu podpore za zboljšanje planin. Ker je ministristvo že precejšnjo svoto dovolilo, dobi nekaj tisoč deleža letes tudi južna stran bohinskih planin. V isti seji je občinski odbor soglasno imenoval častnim občanom našega priljubljenega poslanca Josipa Poganička v priznanje za mnogoletni trud v korist naši občini posebno z ozirom na nakup planin. Kdo bi prešel pota in povrnil stroške, ki jih ima uže leta sem gospod poslanec? — Nadalje je bil v isti seji soglasno izvoljen častnim občanom tudi gosp. Fran Povše za neprecenljive zasluge, ki si jih je pridobil kot prijatelj Bohinjcev, za povzdigo in zboljšanje mlekarstva, oziroma sirsarstva ter konjereje v celem Bohinju.

— **Bajke.** — Umor Janželna iz Preserja, da ga je namreč Jernejček v Ameriki zaradi svoje žene ustrelil, je bajka. Tudi Matevž Milavc, kateri je bil z nožem ranjen in v bolnišnici za mrtvega proglašen je prišel zdrav iz bolnice. Tudi beg g. Jutiharja z Iga v Ameriko se ne potrjuje in je dotična vest neresnična.

Državni pravdnik in pust v Metliki. Piše se nam: Ali ve namestnik c. kr. državnega pravništva kaj se je godilo pri maskaradi na pustnitorek javno pred vso Metliko? Alive za to c. kr. žendarmerija? Ali ve in se zaveda, da so blatilini zasmehovali našega prevzvišenega knezoškofa in so zaničevali katoliške obrede? — Ali hoče moške tuzdravne pravništvo tudi roke križem držati, kakor jih drži županstvo in pustiti, da se smrkavci norčujejo iz cerkvenih obredov? — Mi čakamo. Ako se varamo, hočemo pa odločneje govoriti drugje!

— **Gozd pogorel.** Dva kilometra od Obeliska na Opčinah proti Kotorelu je zgorelo 20 000 štirjaških metrov gozda in sicer 2000 borovcev.

— **Vsled boleznii oslepila** je vdova Benčur v Hotiču.

— **Potres.** Iz Domžal se nam piše: Demžale, 12. marca 1906. Danes zjutraj ob 5. uri 10 minut smo čutili precej mečan potresni sunek z podzemeljskim bobnenjem. Smer je bila od jugozahoda proti severovzhodu.

— Velika nesreča v tvornici.
V Prešerju (občina Homa) je dne 12. t. m. zjutraj jerman odtrgal vso levo roko Matevžu Zupan. V tej tvornici (la t. g. F. Staréta) se je zgodilo že veliko nesreč; „nažagani“ so že skoraj vsi delavci po rokah. — V delo jemlje tudi pod 14 let stare. Kmet pa težko dobi dobrega delavca.

j Bombastičen telegram so dali v „Slov. Narod“ naši svobodomiselniki po volitvah v II. in I. razredu rekoč: „Jesenice v z a s t a v a h. Navdušenje je velikansko. Narodni izdajice so poraženi!“ Pa zastav še deset nismo našli, niti vsi liberalni odborniki jih niso razobesili. Navdušenje so pa kazali naaprednjaki s tem, da da se po gostilnah razgrajali in na cesti duhovnike s huronskim vpitjem napadli, po noči okoli župnišča tulili in žvižgali ter dvema neustrašenima posestnikoma Slovenske Ljudske Stranke na hišo obesili črno zastavo. Kake vse drugače, d o s t o j n o i n e l i k a n o, so se vedli naši volivci, ki so zmagali v III. razredu! Mi smo penosni na naše ljudi. Naprednjakom: pa privoščimo njih veselje, še celo to jim želimo, da bi se jim to veselje ne skratilo. Od vas, naprednjaki, se res drugega ne moremo naučiti, kot surovosti in podivjanosti. Naši somišljeniki so vsek dan dobivali anonimna pisma in dopisnice, ki kažejo visoko stopinjo kulture naših naprednih. Ti dokazi bodo še enkrat hodili na pot naprednjakom.

Ljubljanske novice.

Ij Javno predavanje. Prihodnji terek točno ob pol 8. uri zvečer predava v „Slov. kršč. soc. zvezi“ gosp. dr. E v g e n L a m p e. K obilni udeležbi vabi odbr.

Ij Leonova družba. V sredo 14. t. m. bo predaval prof. dr. M. Opeka o franciškanih-poetih pred Dantejem.

Ij Obravnava v zadevi gg. Prosenč-Hribar se vrši pred tukajšnjim sodiščem v četrtek 15. t. mes. Kot priča je povabljen tudi član našega uredništva I. v. Š t e f e.

Ij Gospod deželni predsednik Teodor Schwarz skuša spoznati natančno vse deželne razmere. Prav je tako. Le tedaj bo mogel sam poseči vmes, kadar bo treba, ako se osebnoprepiča, kje bi bilo mogoče in res potrebno kaj ukreniti v blagor deželanov. Ne le, da nadzoruje prično podrejene politične urade, ampak posveča tudi svojo pozornost šolstvu. Prve dni prošlega tedna je posetil v družbi g. župana I v a n a H r i b a r j a ljublj. ljudske šole. Najprej, dne 5. t. m. dopoldne je bil na II. mestni deški osemrazrednici na Čajzovi cesti. Ob vstopu v šolsko poslopje je pozdravil visokega gosta in njegovega spremljevalca šolski vodja g. F r a n c G a b r š e k. Nato si je ogledal v spremstvu gosp. župana in g. šol. vodje učne sobe in sploh poslopje, šolarsko in učiteljsko knjižnico, krasno in jako praktično urejene zbirke učil po sobah in na hodnikih ter kazal po vsod veliko zanimanje. Tudi pouku je prisostvoval in sicer v VII. razredu, kjer je ravno učitelj gosp. J. J e g l i č izpraševal učence iz slovenščine. Z največjim zanimanjem je sledil odgovorom posameznih učencev ter zapustil šolsko sobo jako zadovoljen čestitaje učitelju na lepih uspehih. — Da se pokloni učiteljstvu predsedniku najvišjega šolskega oblastva v deželi (c. kr. dež. šol. sveta), se je zbralo učiteljstvo v konferenčni sobi, kjer je predstavil posamezne ude gosp. šolski vodja, ki je obenem izražal v svojem jedrnatem nagovoru čustva udanosti, spoštovanja, radosti, ponosa in zahvale, koje navdajaje učiteljstvo in učence ob tem izrednem dogodku. Zagotavljal pa je tudi, da hoče učiteljstvo in nadalje svoje dolžnosti vršiti najnatančneje ter vzgajati izročeno mu mladino v pobožne in vrle ude človeške družbe, v najudanejšo podanike presvetlega cesarja, v značajne domoljube in v zveste služabnike države, da jim bude vsekdar sveto vestno izpolnjevanje postav ter da bodo pripravljene žrtvovati za cesarja in domovine vse, kar je dolžnost pravega državljanca. To bude ravno na tem zavodu tem lažje mogoče, ker je kot najvišje organizovana ljudska šola dovezeta za vse pravo dobro in lepo. — Gospod dež. predsednik se je blagovolil najpriskrbeje zahvaliti za udanostno izjavo ter izrazil svojo popolno zadovoljnost o stanju šole g. šol. vodju in vsemu učiteljstvu, od katerih se je po nagovoru posameznih poslovil kar najprijazneje.

Ij „Narodova“ laž o podpisih proti razdružiti zakona. Z oziranjem na „Narodov“ napad nam piše trnovski cerkovnik: Ni res, da bi me g. kaplan pošiljal od hiše do hiše in od stranke do stranke. Res pa je, da sem bil poslan od g. župnika radi onih podpisov in sicer prve dni po izročitvi pol za podpise od knezoškefijskega ordinarijata; pole so se že pred osmimi dnevi polne vratile. Ni res, da bi jaz dotične gospo soprogo uglednega uradnika tako pestil in silil za podpis; jaz sem le stvar pojasnil, za kaj se gre. Ni res, da bi gospa prišla h g. kaplanu, da bi na polo

podčrtala svoje ime in svojega uglednega soproga, res pa je, da je gospa poslala služkinjo k meni s prošnjo, da jej dam pole, na kateri se je gospa podpisala. To sem tudi storil. Obiskal sem tudi še več čislanih in uglednih redbin, sem bil povsod dostojno sprejet in vsi so radi podpisali in si šteli to v svojo dolžnost. Cerkovnik trnovski Jernej Bizjak.

Ij Pomladanski izleti. Včerajšnja nedelja je izvabila mnogo mestnega občinstva na deželo. Sv. Katarina, Sv. Jošt in Šmarna gora so bili polni gostov in planincev. Po hribih je sneg večinoma že izginil, na senčni strani in pa v dolinah ga je pa še nekaj.

Ij Temelj za gimnazijsko poslopje na Poljanah prično kopati začetkom aprila letos.

Tlakovanje Dunajske ceste bode letošnjo spomlad nadaljevali od hiše št. 19 do Grajerja s perfirnimi kockami.

Ij Mestna prodajalnica mleka je v preteklem mesecu prodala mleka 37.073 litrov.

Ij Cigav je konj? Včeraj je nekdo pozabil na ljubljanskem sejmišču, 6 do 7 let starega konja, ki je vreden kakih 120 K. Konj se je bil na sejmišču odtrgal in ga je vjel mizar Anton Koman. Lastnik naj se zglašuje na Poljanski policijski stražnici.

Ij Prememba posesti. G. Fran S e u n i g, zastopnik „Hamburške ameriške črte“ je kupil hišo št. 28 v Kolodvorskih ulicah in je svojo pisarno za izseljence preselil tja.

Ij Umrl je v Gradcu bivši lekarnar na Mestnem trgu v Ljubljani Erazem B i r s c h i t z, star 74 let.

Ij Novo vilo namerava si zgraditi poslovodja Miklavčeve trgovine g. D r e f e n i k, na nekdanjem Del Cottovem svetu.

Ij Občinski svet ima izredno sejo v terek, dne 13. marca t. m. ob 5. uri popoldne v mestnej dvorani. Na dnevnem redu je med drugim: o ponudbi tovarnarja Maksa Samasse za odkup nekega mestaega sveta na Gradu in glede uravnave njegove tovarniškega stavbišča na Prulah; o ponudbi trgovca J. Perdana za odkup nekega mestnega zemljišča ob Dolenjski cesti; o županovih nasvetih glede ljubljanskega gradu; o izpremembi stavbne črte v Gosposkih ulicah med Valvazorjevimi in Turjaškim trgov; o končnem obračunu zidarskih del in dobav Tönniesove trvdke pri zgradbi mestne ljudske kopelji; o županovem dopisu glede podkavnice in živinozdravnice v Ljubljani. Kuratorja cesarja Franca Jožefa I. mestne višje deklitške šole poročile o ravnatelievem letnem poročilu za šolsko leto 1904/5 Finančnega odseka poročilo o prošnji neke hišne posestnice, da bi njej mestna občina dovolila za neko nameravano posojilo prednost pred svojim 3% oim posejilom.

Absolutizem na Ogrskem.

Budimpešta. — Vlada namerava v kratkem razpustiti vse politične klube in v prvem redu upravni odbor koaliciije. Če bo potem upravni odbor priobčeval kake izjave, bo proti njemu postopali državno pravdnštvo.

Turčija se pripravlja?

Iz Carigrada se poroča, da je turška vlada naročila veliko vojnega materijala, orožja, obleke itd. za vojaštvo v Makedoniji in v odrinskem vilajetu. Naročila morajo biti baje hitro izvršena. Ravno tako je vlada nakupila veliko konj na Ogrskem, ki se morajo čim preje na Turško poslati. Tudi gradivo za mostove čez makedonske reke se že snavlja v Solun.

Razne stvari.

Majnovije.

Na smrt je obsodilo tarnovsko porotno sodišče plesalko Marijo Zatrovo, ker je umorila svojega soproga.

Pri igri se obesil. Na Dunaju je našla žena kleparja Webra, ko se je vrnila domov, svojega 13 in pol leta starega sina obešenega v stanovanju. Pri igri se je deček zamotal nekako okrog vratu bič in se tako zadušil.

Zenitev je zabranila. Romanjska vlada vsem tistim, ki bolujejo na neozdravljivih boleznih. Vsi, ki se hočejo ženiti, morajo biti prej preiskani od zdravnika.

Potres v Indiji. Iz Lahore poročajo, da je bil v neodvisni državi Baschal velik potres. V mestu Rempur sta vbiti dve osebi in ranjenih je 42. V Marcowh, med Indostanom in Tibetom, je ubitih 6 oseb in več ranjenih. Porušeno je poštno in sodnijsko poslopje.

Zveza med Črnim in Baltiškim morjem. Iz Petrograda se javlja, da preizkuje po državnem nalogu neko privatno podjetje osnovo zveze med Baltiškimi in Črnimi morjem. V ta namen je odločenih 200,000 rubljev.

Telefonska in brzojavna poročila.

Celovec, 12. marca. Včeraj shodi Bilčoves, Kotmaravas, Dolinčice za Rožek, Peče za Št. Lenart, Velikovec, Želimlje, Grebinski Klošter, delavsko društvo Celovec, dobro obiskano. Na vsakem do 200 udeležencev in čez. Ogorčenje nad volilno krivico velikansko, resolucije navdušeno sprejete. V Srejah osepnice, za Škocijan določeni govornik Grafenauer zbolel, shoda izostala. Prihodnjo nedeljo spet 10 shodov.

Dunaj, 12. marca. Poslanec Malik je svojo interpelacijo v zadevi po smrti degradiranega častnika spremenil v nujni predlog, ki pride na vrsto po končani debati o volilni reformi.

Dunaj, 12. marca. Češki listi poročajo, da bo češki minister Randa demisioniral.

Dunaj, 12. marca. Znani industrijalec Feliks Kohn je padel s konja in na mestu mrtev obležal.

Dunaj, 12. marca. Gapon pride v kratkem sem.

Budimpešta, 12. marca. Sv. oče je v Rimu sprejel več ogrskih aristokratov. Sv. oče se je izrazil, da so Mažari na vsem sami krivi. Vladar Fran Josip je milostljiv gospod, ki brani ustavo, Mažari pa nasprotujejo svojemu dobrotniku.

Budimpešta, 12. marca. 29-letna vslužbenka Devira je iz ljubosumnosti večkrat ustrelila na računskega poročnika Tafenauerja in ga težko ranila.

Novi Sad, 12. marca. Magistrat je sklenil opustiti resistenco.

Sofija, 12. marca. Tukajšnji dijaki se pripravljajo na pot v Zagreb, da manifestirajo za bolgarsko-hrvaško pobratimstvo.

Rim, 12. marca. Listi dementirajo vest, da bi bil avstrijski cesar pisal sv. očetu, naj ga oprostí prisega na ustavo.

Minsk, 12. marca. Reka Sviloč je izstopila in odnesla več mostov. Deset cest je pod vodo.

Algeciras, 12. marca. Nemčija je podala Franciji povoljno izjavo, katero je Francijo sprejela. Upanje je, da se konferenca mirno in vspešno izvrši.

Pariz, 12. marca. O katastrofi v rudniku courrierskem poročajo, da je ljudstvo napadlo vozove, ki so vozili proč mrlične in odprlo vrata, da prepreči vsako prikrivanje števila mrličev. Situacija je še vedno kritična. Iz treh rovov še vedno bruhajo plameni. Vsak trenotek je pričakovati nove katastrofe. Število mrtvecev je 1219. Dva ministra sta na licu mesta.

Lille, 12. marca. Zemlja se je znižala v več okrajih. Znižanje je povzročilo deževje in ogenj v courrierskih rudnikih.

Spominjajte se

„Družbe sv. Cirila in Metoda“

Instalacijo hišnega telegrafa in telefona

v mestu in na deželi
izvrši najsolidnejše in po najnižji ceni firma
Fran Antosiewicz
2608 12—11 Ljubljana, Stari trg št. 1.

Tu se dobe tudi vsi v to stroko spadajoči predmeti po najnižji ceni.

Kupujte narodni kolek!

Učenka za manufakturno trgovino se sprejme brezplačno za podružnico tvrdke
R. Miklao, Ljubljana, Špitalske ulice št. 5. 544 3—1

2 spretna krojaška pomočnika

sprejme 545 3—1
A. Pretnar, Jesenice-Fužine, Gorenjsko.

Izurjena kuharica

išče službe v kakem župnišču.
Naslov pove upravništvo. 546 2—1

Zahvala.

V težkih urah boleznin smrti našega nepozabnega soproga, dobrega očeta in strica, gospoda

IVAN-a BIZJAK-a

dohajalo nam je obilo odkritosrčnih tolažil, ki so nam lajšala bridkosti. Predvsem pa se moramo kar najiskrenejše zahvaliti velečenemu gospodu dr. Foedransperg, ki se ni strahil nobenega truda, da je lajšal dragemu rajniku bolečine, čast. gosp. župniku Pavliču, ki je dragemu pokojniku dal poslednje tolažilo svete vere ter ga okrepljal za poslednjo pot v lepšo bodočnost.

Zahvaliti se pa moramo tudi gg. darovateljem krasnih vencev, gg. pevcem za glnjivi nagrobni in slednjič za mnogobrojno spremstvo k večnemu počitku.

Vsem in vsakemu posebej pa bodi najtoplejša zahvala s prošnjo, da ohranite nepozabnega nam pokojnika v blagem spominu. 547

V Ljubljani, 13. marca 1906.

Žalujoči ostali.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš ljubljani oče, oziroma stari oče, gospod

Mihael Šinkovec

trgovec, meščan in posestnik

danes ob 1/4 7. uro zjutraj v 83. letu svoje starosti, večkrat previden s sv. zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal. Pogreb bode v terek, dne 13. marca ob 9. uri dopoldne iz hiše žalosti na Šutni št. 40 v družinsko grobišče na Žalah.

Draga pokojnika priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

V Kamniku dne 11. marca 1906.

Žalujoči otroci.

549 (Venci se na željo pokojnika hvaležno odklanjajo.)

Grozna nesreča v rudniku Courrières.

Velikanska nesreča se je zgodila v courrierskih rudnikih na Francoskem. Vneli so se v rudniku plini in je življenje izgubilo približno 1200 rudarjev. Ze nekaj dni prej je gorelo v rovu št. 3, vsled česar se se vneli plini. Zgoreli so vsi tramovi, tako da je podrtih več rovov. Plamen je švigal iz vhodov v rudnik. V soboto popoldne so prinesli prvega ranjenca na dan. Tekom sobote so rešili 120 živih rudarjev, ki so ušli na neki oder. Ker je švigal iz rovov plinov plamen, je bila pomoč jako težavna. Grozni obupni prizori so se dogajali pred vhodi v rove, kjer je čakalo prebivalstvo svojcev iz rudnikov, o katerih niso vedeli, ali še žive ali so pa že zgoreli živi v plinovitih plamenih. Na kraj nesreče sta odpotovala v soboto popoldne minister Gautier in Dubief. V francoski zbornici je vest o nesreči zelo pretresla poslance. Predsednik Fallières je odposlal svojega ordenančnega častnika v Courrières in se v znak žalosti ni udeležil plesa, h kateremu je bil povabljen. V soboto ob 8. uri zvečer so rešili iz rudniških rovov več inženirjev.

Žene in otroci ponesrečenih rudarjev so s srce pretresujočim jokanjem poizkusili predreti orožniški kordon, da bi hiteli v rov. Včeraj so delali celi dan, dasi je bila nedelja. V globočini kakih 300 metrov so našli cel kup nakopičenih mrtličev. Še bolj globoko so čuli klice za pomoč in stokanje. Grozna vročina in strupeni plini so preprečili, da rešilno moštvo ni moglo bolj globoko prodreti. Proti večeru so spravili na dan več živih rudarjev, izmed katerih jih več ni moglo govoriti. Veliko jih je omedlelo, ko so zagledali beli dan. Med mrtličmi so tudi trije nadzorniki, ki so se zadušili med rešilnim delom.

Mrtličmi, ki so jih včeraj spravili mnogo na dan, so grozno izpremenjeni in jih ni mogoče izpoznati.

Iz rovov so prepeljali na svetlo tudi posamezne dele telesa, odtrgane glave in sežgane človeške meso brez vsake oblike.

Vsi vlaki so prenapolnjeni, kajti stotisoči so potovali včeraj na kraj nesreče.

Minister za notranje zadeve Dubief je takoj, ko je prišel v soboto zvečer na kraj nesreče, prevzel vodstvo rešilnih del.

Število ponesrečenecv ce n i rudarsko ravnateljstvo p o svojih zapiskih na 1200. V rovu št. 4 niso rešili izmed 825 rudarjev niti enega.

Malene vsi evropski vladarji so izjavili brzojavno svoje sožalje predsedniku Fallièresu. Vlada namerava predlagati, da devoli zbornica velike vsote za žrtve te nesreče, ki so jo včeraj podrobno popisovale posebne izdaje pariških listov.

Med rešenimi rudarji je 80 ranjencev, izmed katerih jih ima več smrtno poškodbe. — Življenje je izgubilo več rudarjev, ki so iskali rešitve v stranskih rovih, ker so se pdrle galerije.

Velikanska pred rudnikom zbrana množica je zelo ogorčena na inženirje. Dasi so vedeli za požar v jami, so vendar dovolili, da je šlo v soboto toli rudarjev na delo. — Res je vse obsodbe vredna lahkomišljenost, tako igrati se iz dobičkarije s človeškim življenjem.

Iz treh rovov je švigal še včeraj plamen in boje se, da se poveča nesreča, ker se lahko zemlja usede.

Društva.

XIV. redni občni zbor pevskega društva „Ljubljana“, kateri se je vršil v nedeljo, 4. marca t. l. v restavracijskih prostorih „Narodnega doma“ bil je tako številni obisk kot že davnej nobeden. Predsedoval je društveni predsednik g. Dachs, kateri je v kratkih besedah pozdravil navzoče ter držoč se dnevnega reda oddal besede tajniku. Ker je bil pa le ta službeno zadržan prevzel je tajniško poročilo brat podpredsednik Šturm. Iz njegovega poročila posnemamo, da je v poročila posnemamo, da je v prošli dobi društvenega leta 1905/06 pevski zbor imel 73 pevskih vaj med tem dve orkestralni in 31krat eficijnelno nastopil, kar nudi dokaz izredno marljivega dela. Društvo je sedelo valo pri vseh narednih prireditvah na katere je bilo vabljeno. Spominjal se je v prošlem letu po društvu prirejenih vesellic, katere so se vse odlikovale z izredno močnimi obiski od strani občinstva. V najpomembnejše prireditve upošteva koncert in maskarado v Unionu. Prvo prireditev posetile je okroglo 1000, druge pa nad 1700 občinstva. Društvo šteje danes 2 častna in 231 podpornih članov. Pevski zbor šteje 57 izseljenih pevskih močij. Med letom pristopilo je k društvu 30 podpornih in 4 ustanovni člani. Iz poročila blagajnika posnemamo, da je imelo društvo v imenovani dobi

4598 K 32 v. dchedkov in 4141 K 48 v. izdatkov, torej preostanka 456 K 84 vin. Društvo nabavilo si je svoj lastni glasovir, istotako z zlatom vezani prsni trak za zastavonošo, ravnatak znak za predsednika in srebrno taktirko za kapelnika. Sledila je potem volitev odbora. Ker je izjavil brat Dachs, da ne more več prevzeti društvenega predsedništva radi gotovih razmer, zahteval je enoglasno ves pevski zbor, da hoče imeti same njega predsednikom in nobenega družega. Brat Dachs vdal se je zahtevi pevcev, prevzel zopet predsedništvo, kateri izjavi je sledilo burno odobravanje. Istotako je bil z vsiklikom voljen podpredsednikom brat Šturm v odbor pa gg. Rautar, Mali Kobal, Rotter, Trampuš, Vrečko, Pintar, Tekavc in Crne. Nadalje izvolil je občni zbor blagoslovitelja zastave in velikega dobrotnika društva pred gosp. župnika Vrhevnika svojim častnim članom. Brat Šturm pedarja društvu znesek 250 K kot darilo obiskovalcev plesne šole. Brat predsednik izreka njemu kot damam in gospodom plesne šole na mogočnem daru zahvalo. Končno iztekla se je zahvala vsem ljubljanskim dnevnikom za njih izredno naklonjenost ob objavljanju društva se tikajočih stvari.

Dobrodelno društvo tiskarjev na Kranjskem je imelo dne 11. marca dopoldne v restavraciji „Narodnega doma“ svoj letni občni zbor. Predsednik g. O. Planinc je vse navzoče najsrčneje pozdravil, na kar sta poročala g. P. Jeločnik o društvenem delovanju in gosp. A. Strekelj o računskem zaključku. Odbor je rešil tekoče zadeve v sedmih sejah in priredil dne 17. decembra v areni „Narod. doma“ popolnoma vspelo bežičnico. Med letom je umrlo pet članov; koncem leta 1905 je šlo društvu 143 članov in sicer 119 v Ljubljani ter 24 na deželi. Po računskem zaključku je imelo društvo 917 66 K dohodkov in 602 78 K stroškov, tedaj 314 88 K prebitka, s katerim je naraslo društveno premoženje na 1611 45 K. Občni zbor je izrekel vsem, ki so v pretečenem letu ohranili društvu svojo naklonjenost, kakor tudi odboru najiskrenejšo zahvalo. Pri volitvah je bil voljen stari odbor, in sicer gg.: predsednik O. Planinc, predsednikov namestnik I. Komar, zapisnikar P. Jeločnik, blagajnik A. Strekelj, odbornika M. Rožanec in I. Vehar, namestnika M. Hrovatin in M. Rupnik; revizorja A. Gregorec (nov) in F. Strukelj (nov).

Zadruga krojačev, krojačič, klobučarjev i. t. d. redni občni zbor se je vršil včeraj v „Rokod. domu“. Načelnik zadruge g. Fr. Jeločnik je pozdravil navzoče ter otvoril zborovanje. Zapisnik rednega in izrednega občnega shoda se prečita in odobri. Iz poročila načelnika je posneti: Zadruga je imela v minulem letu 7 odborovih sej, pri katerih se je naznanje vzelo 52 uradnih vlog. Trg. ministrstvo je devolilo 90 K in trgov. obrtna zbornica v Ljubljani pa 50 K subvencije za knjigovodstveni tečaj za krojače, dalje je c. kr. dež. vlada pravila za razsodišče potrdila in se je isti konstituiral. Mestni magistrat je poveljal zadrugo, da ona naznani vse krojače in krojačice, ki delajo brez obrtne pravice. Zadruga se je nadalje izrekla na poziv trg. in obrtne zbornice za splošni nedeljski počitek. Poroča, da se je sklical dne 9. julija izredni občni zbor, ki pa ni bil sklepčen. Drugi pa je sklican dne 26. novembra, na katerem so se pravila nekoliko premenila in predložila visoki vladi v potrjenje. Za druga šteje koncem l. 1905 76 moških in 54 ženskih članov, skupaj torej 130 članov. Na novo pristopilo je k zadrugi 19 in sicer 6 moških in 13 ženskih, opustili pa so svoje obrt 4 člani. Vajencev se je vpisalo v zadrugo 20 in vajenk 31, revnih vajenk pa je bilo 39 vpisnine oproščenih. Pravilno oproščenih pa je bilo pri zadrugi 45 in sicer 17 vajencev in 28 vajenk. Narečile so se nove zadrugne knjige, ki jih je sestavila zadruga zveza, ki so popolnoma vpeljane in so se vpeljale učne pogodbe za vajence. Poročilo računskih preglednikov se odobri. Za dobo treh let je bil zopet izvoljen za načelnika g. Jeločnik. Za odbornika je na novo izvoljen gosp. Kastelic, namestnik pa g. Okoren. Računskima preglednikoma bila sta izvoljena gg. Presker in Leutgeb, v razsodiški odbor pa so zopet izrebrani član g. Krejčič. Nadalje se je izvršila volitev 7 delegatov k zboru dež. zveze obrtnih zadrug. Odebril se je pristop k zvezi krojaških mojstrov na Dunaju in k zvezi „Kranjskih obrtnih zadrug“ in deklada za l. 1906. Med raznoterostmi predložil odbor pomočnikov mojstrov novo tarifno tabelo in sicer razred Ia, I, II, III, o katerih so izjavljali mojstri, da je pri sedanjem obstanku mojstrov skoraj neizpremenljiva. Izvolil se je edsek 10 članov za pretres tarifne table.

Jesenške novice.

j Volitve v II. razredu. V soboto 10 t. m. se volili trije volivci II. razreda 7 odbornikov in namestnikov. Gradbeno podjetje Gross in Co. na Hrušici je obljubilo Schreyu na njegovo agitacijo, da bo volilo dva odbornika napredne stranke, ravnatelju Trappnu na Savi pa da bo volilo njegovih pet kandidatov ako on nasprotno voli dva liberalna. Vsled tega kompromisa so bili izvoljeni v II. razredu: 1. Luckmann Anton, uradnik, Sava; 2. Bachmann Karl, inženir, Sava; 3. Pongratz Anton, uradnik, Sava; 4. Rozman Peter, posestnik, Sava; 5. Čebulj Anton, posestnik, Jesenice; 6. Dr. Kogoj Franc, zdravnik, Jesenice; 7. Krašovic Jurij, trgovec, Sava. Tretji volivec II. razreda, naprednjak Ivan Ferjan je volil zadnja dva napredna, s petimi je ostal v manjšini.

j Volitve v I. razredu. Za drugim razredom je volil koj I. razred. Vseh volivcev je 32, volilo jih je 30; župnik Aljaž in nadučitelj Medič, ki se zdravi na Zg. Avstrijskem, sta se volitve vzdržala. Vse je mislilo, da bo treba žrebati, ker na vsako stran je bilo 15 volivcev. Volile so tudi učiteljice, ki na Kranjskem nimajo pravice voliti v občinski zastop kot učiteljice, a nihče ni ugovarjal, da so prišle v imenik. Dve sta bili dali pooblastilo napredni stranki, dve nam. Zadnji dan pa je učitelj Salberger z zvijačo dobil pooblastilo od učiteljice Coriary, ki je prvo nam dano pooblastilo preklicala. Dal pa ji je Salberger častno besedo, da ne bo volil s pooblastilom. Salberger je častno besedo snedel, volil in rešil Jesenice. Vsaslava in čast gre torej Salbergerju? Gotovo je s tem svojim činom zaslužil, da ga domovina odlikuje. Lahko ga imenuje za viteza častne besede! Izvoljeni so v I. razredu kandidatje svobodomiselnne stranke s 16 glasovi: 1. Andrej Noč, posestnik, Hrušica; 2. Ivan Legat, posestnik, Jesenice; 3. Levro Baloh, posestnik, Jesenice; 4. Karol Višnjier, posestnik, Jesenice; 5. Pavel Klinar, posestnik, Plavž. 6. Luka Bizjak, posestnik, Jesenice; 7. Fabinc Franc, učitelj, Jesenice.

j Razmerje v novem odboru je tako: svobodomiselnna stranka ima 11 odbornikov, Slovenska Ljudska Stranka 9 in tovarniška 5 odbornikov.

Iz slovanskega sveta.

sl Filoksera v Dalmaciji. Vsi politični okraji Zadar, Sibenik, Benkovac, Drniš in Pomina ter katastralni občini Bližna in Ljubotica v tregirski občini so preglašeni okuženimi od trne uši, ostale katastralne občine v tregirski občini so pa proglašene sumljivimi.

sl Nemški kapital v Srbiji. „Wiener Allg. Zeitung“ je priobčila vest iz Belgrada, da je srbska vlada podelila koncesijo nekemu Goldschmidu za tovarno sladkorja, potem še dve drugi koncesiji za tovarni sladkorja v Požarevcu in Sabcu. Za temi tovarnarji stoji velike finančialne skupine.

sl Revolucija in umetnost. Ruska revolucija je zelo vplivala na ruske umetnike. Pesniki iščejo snovi za svoje pesmi v revoluciji, pisatelji pišejo izključno povesti, kjer opisujejo kak dogodek iz revolucije, in slikarji slikajo v istem smislu. Na zadnji razstavi v Peterburgu, kjer so razstavili slike člani „Peterburške umetniške zveze“, je cenzura konfiscirala velike množino slik, na katerih so bili uprizorjeni dogodki iz revolucije. Zanimivo je tudi, da je ruska revolucija delovala na umetnike drugih narodov. Tako je bil znani italijanski založnik Sonzogno razpisal nagrado za dober libreto. Dopolnili so mu jih več in med temi jih je bilo največ zajetih iz ruske revolucije. Tako n. pr. „Prvi maj“, „Rusija“, „Poljska“, „Mazzini“, „Stavka“, „Socializem“, „Človeštvo“. Tudi najnovejša drama d'Aununzia obdeluje podobno snov.

sl Sv. sinod na Ruskem je izdal okrožnico, v kateri vse pravoslavne ruske duhovnike opominja, da bi pri volitvah v državno dumo ne volili z nobeno stranko, ki je sovražna veri in državi; dalje jih opominja, da bi nobenemu ne branili udeležiti se volitev in ako se bodo sami volitve udeležili, naj nikjer in nikoli ne pozabijo, da se duhovni pastirji svojih vernikov, nad katerimi se imajo verniki vzgledovati. V vsakem slučaju naj naj se ogibljejo političnih sporov in naj ne kažejo političnih strasti.

sl Prvi ruski shod pedagoških dušeslovcev se bode vršil v igredi tega leta. Na sporedu shoda so sledeče točke: 1. dušeslovje kot predmet predavanja na višjih in srednjih šolah; 2. du-

šeslovje in njegovi odnošaji k šolski higiji; 3. dušeslovna načela v vzgoji in pouku. Ob priliki shoda bode obenem razstava raznih aparatov v eksperimentalnem dušeslovju, dijagramov, tabel, knjig in brošur.

sl Moskovski gledališki igralci v Prago. Narodno gledališče v Pragi se pogaja z ravnateljstvom moskovskega umetniškega gledališča, da bi njegovo osobje nastopilo v Pragi. Moskovski igralci bivaje sedaj v Berlinu. Ako se pogajanje posreči, bodo moskovski gostje nastopili v praškem narodnem gledališču osemkrat.

sl Slovake je zadela velika izguba. Umrli jim je Ziga Pauliny-Tóth, ravnatelj banke „Tatra“. Rajnik je bil najstarejši sin bivšega slovaškega dejatelja, Viliama Pauliny Tótha, vnet rodoljub in pisatelj. Pisal je v „Národnie Noviny“ podlistke pod psevdonimom Vilinsky, v list „Črnoknažnik“ pa humoristične članke. Bil je še le 41 let star.

sl Zopet Slovaki obsojeni. Pri priliki zadaje dopolnilne volitve v Lipt. Sv. Miklavžu je državni pravdnik zatežil celo vrsto volilcev slovaške narodne stranke z nekaznih „prestopkov“. Te dni je bila sednijska obravnava v Ružomberku; Slovák Selig je bil obsojen na 7 mesecev ječe, Jesensky, Koza, Beno na 6, Hlušaa, Smihovsky na 3 mesece. Drugi so bili oproščeni.

Socialne vesti.

soc. Papež Pij X. in katoliško društvo rokodelskih pomočnikov. Nedavno je sv. oče sprejel 65 članov kat. društva rokodelskih pomočnikov v Rimu pod vodstvom predsednika d. Gulika in častnega predsednika dr. de Waala. Predsednik je društvo predstavil Nj. svetosti in vsak pomočnik je poljubil roko sv. očetu. Pij X. je v daljšem odgovoru poudarjal važnost katoliški h društva rokodelskih pomočnikov in pomen krščanskega dela; po govoru je pomočnikom pedelil sv. blagoslov. Slednjič so društveniki zapeli društveno (Kolpingovo) himno, kojo je sv. oče radostno poslušal. Prijazno in ljubeznivo se je papež poslovil od vrlih mladeničev, ki pač nikdar ne bodo pezbabili vsprejema v Vatikanu.

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunajske borze 10. marca 1906.		
Založbeni papirji.	Denar	Elago
4% majeva renta	99.75	99.95
4% srebrna renta	99.65	99.85
4% avstrijska krona renta	99.90	100.10
4% zлата renta	118.—	116.20
4% ogrska krona	95.10	95.30
4% zлата	113.10	113.30
4% posojilo dežele Kranjske	99.50	101.—
4% posojila mesta Spljet	100.65	101.65
4% Zader	100.—	100.—
4% bosn.-herc. žel. pos. 1902	100.30	101.30
4% češka dež. banka k. o.	100.—	100.20
4% ž. o.	100.15	100.25
4% zast. pisma gal. d. hip. b.	100.35	101.35
4% pešt. kom. k. o. z 10% pr.	106.20	107.20
4% zast. pisma Innerst. hr.	100.50	101.50
4% ogr. cen. dež. hr.	100.—	100.10
4% hip. banke	100.—	100.50
4% obl. ogr. lokalnih žel. d. dr.	99.50	100.50
4% obl. češke ind. banke	100.50	101.50
4% prior. Trst-Poreč lok.	99.90	—
4% prior. dež. žel.	99.50	100.—
3% juž. žel. kup. 1/2, 1/4	316.—	318.—
4% avstr. pos. za žel. p. o.	100.30	101.20
Srečke.		
Srečke od l. 1860 1/2	195.50	197.50
1864	287.25	289.25
tizske	188.35	160.35
zem. kreditne I. emisije	290.—	300.—
II.	290.—	300.—
ogr. hip. banke	268.—	276.—
srbske á frs. 100.—	100.—	108.—
turške	150.75	157.75
Basilika	23.75	25.75
Kreditne	472.—	482.—
Inomoške	78.—	84.—
Krakovske	91.—	99.—
Ljubljanske	59.—	65.—
Avstr. rud. kriza	50.75	52.75
Ogr.	31.80	33.80
Rudolfove	56.—	60.—
Salburške	71.—	77.—
Dunajske kom.	527.—	537.—
Delnice.		
Južne železnice	124.75	125.75
Državne železnice	674.25	675.25
Avstr. ogrske bančne delnice	1634.—	1643.—
Avstr. kreditne banke	671.—	672.—
Ogrske	793.—	794.—
Zivnostenske	245.50	246.50
Premogokop v Mostu (Brüx)	656.—	660.—
Alpinske montan	541.—	542.—
Praške žel. indr. družbe	2658.—	2668.—
Rima-Murányi	538.—	539.20
Trbovljske premog. družbe	271.—	273.—
Avstr. orožne tovr. družbe	565.50	569.—
Češke sladkorne družbe	155.—	157.—
Valute.		
C. kr. cekin	11.36	11.40
20 franki	19.14	19.16
20 marke	23.49	23.57
Severnoigns	23.96	24.04
Marke	117.626	117.726
Laški bankovci	95.60	95.85
Rublji	250.75	251.50
Dolarji	4.94	5.—

Otročje

vozičke različnih cen ima vedno v zalogi 502 10-3

Dragotin Puc
Ljubljana, Dunajska cesta 18.

Prima trboveljski in dolenski
kosovni premoj

kakor tudi orehovnik in grušč, za gospodinjstvo in industrijo, nasekljana mehka in trda drva, priporočajo po nizki ceni zaloga premoja

475 7-4 **Josip Paulin**
v Ljubljani, Nova ulica št. 3.

Na javni dražbi se bo 14. marca ob 9. uri dopoldne v Zagradcu, županstvo Slivnica pri Grosupljem prodajalo

posestvo

Jožefa Seidla obstoječe iz hiše, njiv travnikov in gozda. — Dražbeni pogoji se izvedo pri dražbi. 513 4-2

ANTON PRESKER

krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14

Odlikovani z zlato kolajno v Parizu 1904.

Odlikovani z zlato kolajno in križcem, London 1905.

se priporočajo preč. duhovščini **duhovniške obleke**

v izdelovanju vsakovrstne iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko **izgotovljene obleke.**

posebno na **haveloke** v največji izbiri po najnižjih cenah.

Dobavljajo uniforme avstrijskega društva železniških uradnikov.

Krasnega, eno in pol leta starega **bernhardinca**

potem pol leta staro **psico iste pasme**

prodaja po ugodni ceni 525 3-2

I. Černe, Sv. Petra cesta 87.

FIRNEŽ LE IZ KRANJSKEGA LANENEGA OLJA

ČOPIČI - BRONCE - KARBOLINEJ - LIM

Slikarski papir
Platno, čopiče
in vse druge
potrebščine

BRATA EBERL

Miklošičeva cesta 6
Ljubljana.

Žgalno slikanje
veliko izbiri
lesenih izdelkov
za vžiganje in poslikanje imata

TOVARNA OLNJATIH BARV,
LAKOV IN FIRNEŽEV

PRIZNANO NAJBOLJŠE OLNJATE BARVE.

NAJFINEJŠE TELEFON 154.
BARVE ZA UMETNIKE
DR. SCHOENFELDA & KO. V DUISSELDORFU
FINE OLNJATE BARVE ZA
ŠTUDIJE DR. SCHOENFELDA & KO. V DUISSELDORFU
(PUŠIČA 20 VIN.) MEČULA,
APARATE, BARVE IN PREDLOGE ZA

TUZEMSKI IN INOZEMSKI LAKI.

Stanje vlog do 30. nov. 1905 čez 11 milijonov kron.

Preje: Gradišče št. 1, sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstr.

Denarni promet od 1. jan. do 30. nov. 1905 čez 50 milj. K.

Lastna glavica K 214.843-38.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po 4 1/2 % brez kakega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih 4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 30. nov. 1905: K 11,173,979-02. Denarni promet od 1. jan. do 30. nov. 1905: 50,407.689-54. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštahranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. septembra 1905.

Dr. Ivan Susteršič, predsednik.

Josip Šiška, knezoškofjski kancelar, podpredsednik.

2545 30-29

Odborniki:

Josip Jarc, veleposelnik v Medvodah.

Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano.

Dr. Andrej Karlin, stolni kanonik v Ljubljani.

Matija Kolar, župnik pri D. M. v Poiju. svet. trg. in obrt. zb. v Ljubljani.

Francišek Leskovic, hišni pos. in blag. Lj. pos.

Karol Kauschegg, veleposelnik v Ljubljani.

Ivan Kregar, župnik na Rudniku.

Ivan Pollak ml., tovarnar.

Karol Pollak, tovarn. in pos. v Ljubljani.

Greg. Šilbar, župnik na Rudniku.

Razglas.

Posredovalnica za službe

zadruga gostilničarjev, krčmarjev, kavarnarjev in žganjetočnikov v Ljubljani

se nahaja 517 3-3

v Gradišču šte. 7

I. nadstropje na levo.

Ljubljana, 9. marca 1906.

Načelnik Tosti.

Kuharica

ki je tudi vajena v gospodinjstvu, se takoj sprejme.

Ponudbe na upravništvo. 506 3-3

Sestra 2371 I 2

Hild. Rohrmann

vsamostanu uršulink v Wien-Währing, izreka najtoplejše zahvalo, ker je okrevala od težke želodčne bolezni vsled uporabe (tudi odvajalno)

želodčne tinkture

G. Piccolija, dvornega založnika Nj. Svetosti in lekarja v Ljubljani, Dunajska cesta.

1 steklenica velja 20 vin. in se vnanja naročila z obratno pošto izvršujejo

Podpisana zaloga piva, usoja si udano naznanjati, da je pričela z današnjim dnevom

črno Bock-pivo

razpečavati in vabi s tem cenj. gosp. odjemalce vljudno na naročbo.

Steinfeldska zaloga piva

Bratje Reininghaus

Ljubljana, Spodnja Šiška.

Takojšna razpošiljatev na vse strani, tudi sledeče vrste piva: mareno, carsko, a la Plzensko, vležano in bavarsko v sodčehkih in steklenicah.

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

2291 85

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 2,000.000.—

Zamenjava in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavčije.

25 Eskompt in inkasso menio. 72

Rezervni zaklad K 200.000.—

Daje predujme na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

25 Borzna naročila. 72

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čekli in nakaznicami.

Podružnice:

Praga z menjalnicami: Graben 25, Mala stran, Mojs ulica 17, Žitkov, Husova ulica 37, Brno, Veliki trg 10, Baden, Glavni trg 4, Češka Lipa, Češka Kamnica, Moravski Zumberg, Schillerjeva cesta 3, Müdling, Fran Josipa trg 9, Novi Jihi, Crna cesta 8, Plzeň in Svitava.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wollzeile 10, II. Taborstrasse 4, III. Ungargasse 69 (vogal Rennweg), IV. Wiener Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 88 a, VII. Mariahilferstrasse 76, VIII. Lerchenfelderstrasse 132, IX. Alserstrasse 32, X. Favoritenstrasse 59, XVIII. Währingerstrasse 82, XXI. Hauptstrasse 22.

Menjalnična delniška družba 67 150-23

„MERCUR“

Dunaj, I., Wollzeile 10.

Ako. kapital K 12,000.000. Reser. zaklad K 5,000.000.

Najkulantnejši

nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk, deviz, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje

izžrebanih zastavnih in obligacij, srečk in kuponov.